

ANEXA 5 – Ajutor de stat

Reglementările aplicabile ajutorului de stat acordat întreprinderilor prin intermediul Programului Inovare, modulul I sunt:

- Cadrul comunitar privind ajutorul de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare (2006/C 323/01);
- Regulamentul nr. 800/2008 al Comisiei Europene, (2008/L 214/3);
- Decizia de autorizare C(2007) 6545;
- Decizia președintelui ANCS nr. 9451/2007 privind aprobarea schemei de ajutor de stat „Finanțarea proiectelor CD&I conform Planului Național de Cercetare, Dezvoltare și Inovare II”.

Acestea sunt disponibile spre consultare la adresa:

<http://fonduristructurale.ancs.ro/ro/categorie/1660/fonduri-structurale-legislatie-ue>

Ajutorul de stat acordat este:

- Ajutor de stat direct (contractor întreprindere)
- Ajutor de stat indirect (contractor întreprindere, partener organizație de cercetare)

Pentru a determina entitățile cărora li se aplică schema de ajutor de stat, este necesară efectuarea unei distincții între două tipuri de entități: întreprinderi și organizații de cercetare.

O organizație de cercetare este o entitate, spre exemplu o universitate sau un institut de cercetare, indiferent de statutul său legal (de drept public sau privat) sau modalitățile de finanțare, al cărei scop principal este de a conduce activități de cercetare fundamentală, cercetare industrială sau dezvoltare experimentală și de a disemina rezultatele sale prin activități de educație, publicare sau transfer tehnologic; toate profiturile/veniturile excedentare sunt reinvestite în aceste activități, diseminarea rezultatelor sau educație; întreprinderile care pot exercita o influență asupra unei astfel de organizații, în calitate de acționari sau membri, spre exemplu, nu vor beneficia de acces preferențial la capacitățile de cercetare ale acestei entități sau la rezultatele de cercetare generate de aceasta.

Întreprinderi beneficiare de ajutor de stat sunt entități legale care prestează activități cu caracter economic, respectiv activități care constau în oferirea de bunuri și/sau servicii pe piață.

Acestea pot fi:

A – de drept privat:

- ✓ unități de cercetare-dezvoltare organizate ca întreprinderi;
- ✓ întreprinderi, precum și structurile acestora, care realizează activități de cercetare-dezvoltare;
- ✓ instituții de învățământ superior private acreditate sau structuri ale acestora;
- ✓ organizații neguvernamentale care realizează activități de cercetare-dezvoltare.

B - de drept public:

- ✓ institute sau centre de cercetare-dezvoltare organizate în cadrul societăților naționale, companiilor naționale și regiilor autonome;
- ✓ centre internaționale de cercetare-dezvoltare înființate în baza unor acorduri internaționale.

Organizațiile de cercetare care desfășoară atât activități economice, cât și activități non-economice, în condițiile în care acestea nu țin contabilitate separată pentru cele două activități, chiar și în cazurile în care ajutorul este acordat pentru activitatea non-economică principală a acestora, sunt calificate drept întreprinderi. Acestea pot fi avea calitatea de instituție parteneră în cadrul Programului Inovare.

Întreprinderile se pot încadra în trei categorii (Anexa 6.1 – Declarație privind încadrarea întreprinderii în categoria întreprinderilor mici, mijlocii și mari), în funcție de respectarea cumulativă a următoarelor condiții, astfel:

- întreprinderi mici:
  - ✓ au mai puțin de 49 de salariați;
  - ✓ o cifra de afaceri anuală netă sau dețin active totale de până la 10 milioane euro, echivalent în lei;
- întreprinderi mijlocii:
  - ✓ au între 50 și 249 de salariați;
  - ✓ cifra de afaceri anuală netă de până la 50 milioane euro, echivalent în lei sau dețin active totale care nu depășesc echivalentul în lei a 43 milioane euro;
- întreprinderi mari:
  - ✓ peste 250 de salariați;
  - ✓ cifra de afaceri anuală netă mai mare de 50 milioane euro, echivalent în lei sau dețin active totale în lei mai mari de 43 milioane euro;

În cadrul Programului INOVARE – Proiecte CDI orientate se pot finanța următoarele tipuri de activități:

- cercetare industrială și
- dezvoltare experimentală (individual sau în colaborare),
- studii de fezabilitate tehnică,
- activități pentru obținerea și protejarea drepturilor de proprietate intelectuală pentru IMM-uri.

Pentru toate activitățile finanțate în cadrul schemei se pot aplica următoarele cote maxime de finanțare de la bugetul de stat, ca procent care se suportă din fonduri publice din cheltuielile eligibile ale unei întreprinderi realizate în cadrul proiectului suportate din fonduri publice:

*Categorია de activitate este conform Anexei 7 – Tipurile de activități de CDI care sunt eligibile în cadrul schemei de ajutor de stat pentru Proiecte CDI orientate - INOVARE

Tipul întreprinderii*: Categorია de activitate (ce poate primi finanțare de la buget):	Proiecte CDI orientate		
	mari	mijlocii	Mici
Cercetare industrială [CI]	50%	60%	70%
Cercetare industrială [CI]	65% **	75% **	80% **
Dezvoltare experimentală [DE]	25%	35%	45%
Dezvoltare experimentală [DE]	40% **	50% **	60% **
Studii de fezabilitate tehnică [S] (pentru cercetare industrială [CI] sau dezvoltare experimentală [DE])	65% [SCI]	75% [SCI]	
	40% [SDE]	50% [SDE]	
Protejarea drepturilor de proprietate intelectuală (pentru cercetare industrială sau dezvoltare experimentală) [P]	-	60% [PCI]	70% [PCI]
	-	35% [PDE]	45% [PDE]

* întreprinderile mici și mijlocii sunt cele definite conform CEE nr. 361 din 6 mai 2003, Legii nr. 346 din 2004 privind stimularea înființării și dezvoltării IMM-urilor cu modificările și completările ulterioare;

** aceste cote **pot fi utilizate numai** în conformitate cu secțiunea 5.1.3.(b) a Cadrelui comunitar privind ajutorul de stat de CDI (323/2006):

- proiectul este realizat în colaborare efectivă (parteneriat) a cel puțin două întreprinderi independente una de cealaltă, prin colaborare efectivă se înțelege:

- nicio întreprindere nu suportă singură mai mult de 70 % din cheltuielile eligibile ale proiectului;
- pentru întreprinderi mari, dacă cooperează cu cel puțin un IMM;
- dacă rezultatele din cercetarea industrială sunt diseminate; acestea se consideră difuzate pe scară largă în conferințe tehnice și științifice, publicarea în publicațiile științifice sau tehnice sau stocate în baze de date în care datele de cercetare pot fi consultate în mod liber (activitățile de diseminare nu sunt eligibile și costurile acestora trebuie susținute din fonduri proprii). Contractorul va propune un plan de diseminare detaliat și un buget de cheltuieli. Costul total al diseminării trebuie să fie de **minim 5%** din costurile totale de cercetare (CI+DE) cerute de la buget.

În cadrul schemei de ajutor de stat nu sunt eligibile următoarele tipuri de cheltuieli din fonduri publice, **însă pot fi decontate din surse proprii:**

- Diseminarea pe scară largă prin comunicarea și publicarea națională sau internațională a rezultatelor;
- Participare la manifestări tehnico-științifice din domenii specifice proiectului (mese rotunde, workshopuri, simpozioane naționale / internaționale, târguri naționale / internaționale);
- Participare la cursuri de formare și perfecționare;
- Organizarea de cursuri de formare și perfecționare;
- Conectarea la rețelele de cercetare naționale și internaționale;
- Vizite de lucru / schimburi de buna practica.

DEFINIȚII:

- ✓ “**întreprinderi mici și mijlocii**, sau IMM-uri, “**întreprinderi mici**” și “**întreprinderi mijlocii**” sunt acele întreprinderi definite conform Regulamentului Comisiei(CE) Nr. 70/2001, sau conform oricărui regulament care îl înlocuiește pe acesta;
- ✓ “**întreprindere mare**” este întreprinderea care nu se încadrează în definiția întreprinderilor mici și mijlocii;
- ✓ “**intensitatea ajutorului**” este suma brută a ajutorului, exprimată ca procent din costurile eligibile ale proiectului. Toate sumele utilizate vor fi calculate înainte de deducerea taxelor sau impozitelor. Ajutorul plătit în tranșe va fi actualizat la valoarea lui la momentul acordării grantului. Rata dobânzii ce urmează a fi folosită în scopurile actualizării va fi rata de referință aplicabilă în momentul acordării grantului. Intensitatea ajutorului se calculează per beneficiar;

- ✓ **“organizație de cercetare”** este o entitate, spre exemplu o universitate sau un institut de cercetare, indiferent de statutul său legal (de drept public sau privat) sau modalitățile de finanțare, al cărei scop principal este de a conduce activități de cercetare fundamentală, cercetare industrială sau dezvoltare experimentală și de a disemina rezultatele sale prin activități de educație, publicare sau transfer tehnologic; toate profiturile/veniturile excedentare sunt reinvestite în aceste activități, diseminarea rezultatelor sau educație; întreprinderile care pot exercita o influență asupra unei astfel de organizații, în calitate de acționari sau membri, spre exemplu, nu vor beneficia de acces preferențial la capacitățile de cercetare ale acestei entități sau la rezultatele de cercetare generate de aceasta;
- ✓ **“cercetare industrială”** reprezintă cercetarea planificată sau investigația critică ce servește la dobândirea unor cunoștințe și competențe noi în vederea dezvoltării de noi produse, procese sau servicii sau la descoperirea unei îmbunătățiri semnificative a produselor, proceselor sau serviciilor existente. Cuprinde crearea de componente pentru sisteme complexe, necesară pentru cercetarea industrială, în special pentru validarea tehnologică generică și exclude prototipurile care intră în domeniul de aplicare al dezvoltării experimentale;
- ✓ **“dezvoltare experimentală”** reprezintă dobândirea, îmbinarea, consolidarea și utilizarea cunoștințelor și competențelor existente în domeniul științific, tehnologic, de afaceri și a altor cunoștințe și competențe relevante, în vederea producerii de planuri sau modele pentru produse, procese și servicii noi, modificate sau îmbunătățite. Acestea pot include și alte activități desfășurate în scopul definirii, planificării și documentării conceptuale a produselor, proceselor sau serviciilor noi. Activitățile pot cuprinde elaborarea de schițe, desene, planuri și alte documentații, numai dacă acestea nu sunt destinate uzului comercial. Dezvoltarea de prototipuri și proiecte pilot cărora li se poate da o utilizare comercială este de asemenea inclusă în cazul în care prototipul este în mod obligatoriu produsul comercial final și fabricarea sa este prea costisitoare pentru ca acesta să fie utilizat exclusiv în scopuri demonstrative și de validare. În cazul unei utilizări comerciale ulterioare a proiectelor demonstrative sau pilot, orice venit generat de o astfel de utilizare trebuie dedus din costurile eligibile. Producția experimentală și testarea produselor, proceselor și serviciilor sunt, de asemenea, eligibile, cu condiția ca aceste produse, procese și servicii să nu poată fi utilizate sau transformate pentru utilizare în aplicații industriale sau în activități comerciale.

Dezvoltarea experimentală nu include modificările de rutină sau periodice aduse produselor, liniilor de producție, proceselor de producție, serviciilor existente și altor operațiuni în desfășurare, chiar dacă astfel de modificări constituie îmbunătățiri;

- ✓ **“agent economic”** este o instituție care prestează activități cu caracter economic, adică activități care constau în oferirea de bunuri și/sau servicii pe piață, indiferent de statutul său legal sau modul de finanțare. Agenții economici pot fi de tip întreprindere mare, mijlocie sau mică;
- ✓ **„firmă în dificultate”** în sensul Liniilor Directoare comunitare cu privire la ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor în dificultate (2004/C244/02). Potrivit Liniilor directoare, o întreprindere se afla în dificultate în cazul în care nu este capabilă, din resurse proprii sau cu fonduri pe care le poate obține de la proprietarul/acționarii sau creditorii săi, să oprească pierderile care, fără intervenția din exterior a autorităților publice, o vor condamna, aproape sigur, la ieșirea din afaceri în termen scurt sau mediu.
- ✓ **“inovare de proces”** reprezintă implementarea unei metode noi de producție sau de livrare sau îmbunătățită semnificativ (inclusiv schimbări semnificative în tehnici, echipamente și/sau software). Schimbările sau îmbunătățirile minore, creșterea în capacitate a producției sau serviciilor prin adăugarea unor sisteme industriale sau logistice care sunt similare cu cele aflate în uz, încetarea folosirii unui proces, simpla înlocuire sau extindere a capacităților, schimbările rezultate doar din modificarea prețurilor, schimbările sezoniere și alte schimbări ciclice, comercializarea unor produse noi sau îmbunătățite semnificativ nu sunt considerate inovații;
- ✓ **“inovare organizațională”** reprezintă implementarea unei metode noi de organizare în gestionarea afacerii, organizarea locului de muncă sau relațiile externe ale unui agent economic. Schimbările în gestionarea afacerii, organizarea locului de muncă sau relațiile externe, care sunt bazate pe metode organizaționale deja în uz la agentul economic, schimbările în strategia de management, fuzionare și achiziționări, încetarea folosirii unui proces, simpla înlocuire sau extindere a capacităților, schimbările rezultate doar din modificarea prețurilor, schimbările sezoniere și alte schimbări ciclice, comercializarea unor produse noi sau îmbunătățite semnificativ nu sunt considerate inovații.

“tipuri de instituții”

- **INCD** – Institut Național de Cercetare-Dezvoltare
- **I-AR** – Institut din coordonarea Academiei Române
- **I-AS, I-AGR, I-ASM** – institute din coordonarea ASAS, a Ministerului Agriculturii, respectiv a Academiei de Științe Medicale
- **IP** – Instituție publică
- **UNI** – instituții de învățământ superior publice
- **SNC** – Societăți Comerciale, Companii Naționale, Regii Autonome
- **SACD** – societăți comerciale pe acțiuni cu activitate de cercetare
- **CDSA** – societăți comerciale pe acțiuni cu activitate preponderentă de cercetare
- **SRL** – societăți comerciale cu răspundere limitată
- **ONG** – organizație neguvernamentală non profit (asociații, fundații, etc.)
- **ALT** – altele